

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA KOZINA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** (še vedno) dva prostora za pridržanje, ki sta označena s številkami '1' in '2'²; prvi je namenjen za daljše pridržanje (do 48 ur) ene osebe³, drugi pa za krajše pridržanje (do 12 ur) za dve osebi⁴. Sogovornik je pojasnil, da se na PP uradno še vedno ne izvajajo pridržanja, ker ni stalnega dežurnega policista; tako se s strani te PP odrejena pridržanja izvajajo na Policijski postaji Sežana, Policijski postaji Ilirska Bistrica in Policijski postaji Piran, in šele v primeru, da se kapacitete za pridržanje na prej navedenih policijskih postajah zapolnijo, se izvajajo pridržanja tudi na njihovi PP - v teh primerih PP zagotovi stalno prisotnost policista v sobi dežurnega, ki izvaja aktivnosti, povezane s pridržanjem. V času našega obiska v PP ni bila pridržana nobena oseba.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen in opravljen 29. 11. 2012⁵**.

¹ V letu 2012 so policisti te PP odredili 83 pridržanj.

² Dostop do prostorov za pridržanje je mogoč mimo dežurnega policista ali neposredno z vozilom preko garaže. Imata še zadovoljivo dnevno svetlobo. Prostora sta opremljena tudi z video nadzornim sistemom in govorno napravo, ki je povezana s sobo dežurnega policista. Prostore za pridržanje sicer čisti postajna čistilka in sta bila ob našem obisku urejena, čista in ustrezno prezračena.

³ Opremljen je bil z vso potrebno opremo (WC s kovinsko školjko, tekočo vodo, posteljo, žimnico, vzglavnikom, odejo in mizo).

⁴ Opremljen je bil z vso potrebno opremo (WC na počep, tekočo vodo, dvema posteljama, žimnicama, vzglavnikoma in odejami).

⁵ Prejšnji obisk te policijske postaje je bil opravljen 8. maja 2008.

► **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (specialist kriminalističnega preiskovanja in pripravnica) ter predstavnica in predstavnik pogodbenih nevladnih organizacij (Inštitut Primus, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC).

► **Vsebina obiska:** razgovor s pomočnikom komandirja, ogled prostorov za pridržanje, preveritev uresničitve naših predlogov v zvezi s prejšnjim obiskom DPM⁶, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo posredovano Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 22. 1. 2013 (poslano tudi komandirju PP v vednost), skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 12. 3. 2013, torej 49. dan po odpremi.

⁶ Takrat smo predlagali, da se v prostora za pridržanje in v prostoru za sprejem tujcev namesti opozorilo, da se opravlja video nadzor ter da PP Kozina poskrbi za redno zračenje prostorov za sprejem tujcev. Prav tako pa je bilo ugotovljeno, da v prostorih za pridržanje ni plakata s pravicami pridržanih oseb.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je PP upoštevala poročilo DPM iz prejšnjega obiska in namestila opozorila, da sta prostora za pridržanje video nadzorovana ter da so v prostora za pridržanje namestili plakata s pravicami pridržanih oseb.

DPM: podatek, da je PP v letu 2012 izvedla pridržanje 74 oseb, kaže na potrebe po uporabi prostorov za pridržanje na tej PP. Menimo, da bi bilo tako smotno preveriti ali kapacitete prostorov za pridržanje na območju Policijske uprave Koper zadostujejo potrebam oziroma ali je treba vzpostaviti drugačno sistemizacijo na tej PP – sistemizirati delovno mesto stalnega dežurnega in začeti z uradnim izvajanjem pridržanj tudi na tej PP.

DPM: predlagamo, da se natisnjen seznam odvetnikov pogosteje ažurira.⁷

DPM: predlagamo, da se omaro za začasno zasežene predmete pridržanim osebam primerno označi.⁸

DPM: menimo, da gre za pomanjkljivost, ker prostor za razgovore (sprejem pridržanih oseb) ni opremljen z video nadzorom in govorno napravo, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi na ta način ni mogoče preveriti. Predlagamo, da se to odpravi.⁹

MNZ: na PP so v letu 2012 odredili 88 pridržanj v 66 primerih. Največji delež pridržanj obsegajo pridržanja zaradi izročitve tujim varnostnim organom, na podlagi 2. odstavka 43. člena Zakona o policiji (Zpol) in sicer 78 (24) pridržanj. Zaradi tega pridržanja praviloma trajajo krajši čas, ostalih pridržanj pa je bilo v letu 2012 odrejenih zgolj 10. Trenutno drugačne sistemizacije delovnih mest na PP niso predvidene. V času, ko se pridržanja izvajajo na PP Kozina, je zagotovljen video nadzor in tudi fizični nadzor oseb (določi se policist, ki izvaja naloge nadzora ali pa so z osebami policisti, ki izvajajo postopke).

MNZ: na PP bodo poskrbeli za ažurnost seznama odvetnikov (v policijski enoti nimajo intraneta, kjer se seznam mesečno ažurira).

MNZ: na PP so primerno označili kovinsko omaro za shranjevanje začasno zaseženih predmetov pridržanim osebam.

MNZ: naveden problem se bo poskušal odpraviti z nabavo te opreme iz sklopa dodeljenih finančnih sredstev za nakup video nadzorne opreme policijskih objektov v primeru zagotovljenih sredstev do konca leta 2013.

⁷ V sobi za razgovore - sprejem, ki je namenjena za sprejem pridržanih oseb, je bil v času našega obiska izobešen plakat s pravicami pridržanih oseb ter natisnjen seznam odvetnikov (januar 2012).

⁸ V prostoru za razgovore – sprejem pridržanih oseb je bila tudi kovinska omara, ki naj bi bila po pojasnilu sogovornika namenjena za shranjevanje začasno zaseženih predmetov pridržanih oseb. Ugotovili smo, da omara nima oznake, da je namenjena za shranjevanje začasno zaseženih predmetov.

⁹ Pri tem smo posebej izpostavili, je tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (v nadaljevanju: CPT) ob obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da se elektronska oprema za beleženje policijskih postopkov redno uporablja. Kot je opozoril CPT, elektronsko snemaje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov namreč predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnihkoli trditvev o grobem ravnanju. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe kasneje lažno zanikale, da so podale kakršnekoli izjave.

DPM: na enako mnenje kot zgoraj, se sklicujemo tudi v zvezi s prostorom za tujce, ki se uporablja za postopke s tujci.¹⁰

DPM: predlagamo, da se v prostore za sprejem pridržanih oseb in prostore za obravnavo tujcev namesti tudi brošura MNZ s pravicami pridržanih oseb v več jezikih.¹¹

DPM: predlagamo, da se knjiga pohval in pripomb namesti na vidno mesto pred prostor dežurnega policista in tako strankam zagotovi nemoten vpis v knjigo.¹²

DPM: predlagamo, da skrbnik PP, ki je zadolžen za spremljanje, nabavo in zamenjavo hladnih obrokov, tudi podatek o roku uporabe posameznega obroka natančno spremlja.¹³

DPM: prosimo, da se izpostavljeni od naključno izbranih primerov¹⁴ pridržanja

MNZ: na PP bodo v prostoru za sprejem pridržanih oseb, kot tudi v prostorih za postopke s tujci namestili brošure MNZ o pravicah oseb, ki jim je odvzeta prostost.

MNZ: na PP so knjigo pohval in pripomb postavili na vidno mesto, za steklo prostora dežurnega tako, da je vidna vsem strankam. Knjiga pohval in pripomb se bo za steklom nahajala zaradi tega, ker na policijski postaji nimajo dežurnega policista. Ko bo stranka želela knjigo za vpis ji bodo policisti to omogočili.

MNZ: vodstvo PP je takoj opravilo razgovor z oskrbnikom premoženja, ki je zadolžen za hladne obroke, kakor tudi administrativne delavke, ki vodijo seznam nabavljenih in zamenjanih hladnih obrokov in jih opozorilo na dosledno spremljanje rokov uporabe hladnih obrokov hrane. Na delovnem sestanku PP pa so na navedeno opozorili še vse policiste.

MNZ: vodstvo PP je glede na ugotovljeno pomanjkljivost pri poročanju s policistom

¹⁰ Tudi do teh prostorov (enako kot do prostorov za pridržanje) je dostop mogoč neposredno z intervencijskim vozilom skozi garažo. Prostor je razdeljen na manjši prostor, kjer je soba za obravnavo – razgovore. Prostor je bil v času našega obiska opremljen z mizo, štirimi stoli, omaro in plakatom s pravicami pridržanih oseb v več jezikih. Ni pa bil opremljen z video nadzorom in govorno napravo.

¹¹ V nobenem izmed navedenih prostorov nismo opazili te brošure.

¹² V hodniku nad oknom dežurnega policista je bilo obvestilo, da je knjiga pripomb in pohval v prostoru dežurnega policista. Ob obisku pa smo ugotovili, da knjiga ni na vidnem mestu.

¹³ V hodniku nasproti prostorov za pridržanje je prostor - skladišče, kjer PP hrani rezervno posteljnino in hladne obroke hrane (tip B1, tip B2 in tip C2). Pri pregledu hladnih obrokov smo ugotovili, da ena od papirnatih škatel hladnega obroka tipa C2 ni imela evidentiranega oziroma označenega roka uporabe. Ob zaključku našega obiska je sogovornik sicer pokazal dobavnico z dne 28. 11. 2012, da so hladni obroki hrane sveži.

¹⁴ Pri pridržanju osebe – tujca, državljana Indije (od 19. 3. 2012 do 20. 3. 2012, med 23. 40 in 9.00 uro, na podlagi drugega odstavka 43. člena Zakona o policiji) smo ugotovili nekaj neskladnosti oziroma nepravilnosti pri evidentiranju časa storitve prekrška. Ugotovljeno je bilo, da je bil v depeši številka 38-69/2012/4 (3B695-17) z dne 20. 3. 2012 naveden podatek, da je tujec ilegalno prestopil državno mejo 19. 3. 2012 ob 20.24 uri, pri čemer pa je bil v plačilnem nalogu številka 0000101370610, ki je bil izdan tujcu (naveden podatek kršitve ilegalnega prestopa državne meje) 19. 3. 2012 ob 15.30 uri. Sogovornik ob obisku tudi ni znal natančno pojasniti celotnega postopka s tujcem. Smo pa pri nadaljnjem pregledu dokumentacije primera ugotovili, da je tujec 19. 3. 2012 zaprosil za mednarodno zaščito - azil, zaradi česar so policisti PP o tem obvestili inšpektorja Azilnega doma (v nadaljevanju: AD), nato pa tujca nastanili v Center za tujce (v nadaljevanju: CT). Pri natančnejšem pregledu zadeve je bilo nadalje ugotovljeno, da je v primeru tujca očitno šlo za primer, ko je bil pred tem prosilec že pravnomočno zavrnjen azilni postopek, zato so bili organi Sektorja za mednarodno zaščito (ob ponovni podaji prošnje) dolžni izvesti postopek po 56. in 57. členu Zakona o mednarodni zaščiti (zahtevek za uvedbo ponovnega postopka). V skladu s četrtem odstavkom 57. člena Zakona o mednarodni zaščiti se tujec med tem postopkom nastani v CT. V predmetnem primeru je bil tujec tudi dejansko nastanjen v CT in je Sektor za mednarodno zaščito z njim očitno opravil navedeni postopek. Pri tem pa je bilo ugotovljeno, da so policisti v depešo napačno navedli, da je prosilec

ponovno pregleda in da se nam posreduje podatke oziroma pojasnilo, kako je dejansko potekal postopek s tujcem. Predlagamo, da se policiste opozori na doslednost pri evidentiranju podatkov (zlasti časovnih) v vseh dokumentih (plačilnem naslovu, depešah, zapisnikih...), ki jih izdelajo v

opravilo razgovor in ga opozorilo na doslednost pri evidentiranju izvedenih ukrepov.¹⁵ O navedenih nepravilnostih in vaših ugotovitvah so bili policisti seznanjeni na delovnem sestanku kolektiva PP Kozina, 22. 1. 2013. Istega dne je bilo izvedeno tudi izpopolnjevanje za policiste s področja

policiji dne 19. 3. 2012 ob 23.40 uri podal odstop od namere za mednarodno zaščito, kar očitno ne drži, saj se izjava o odstopu v policijskem spisu ni nahajala. Tujec je bil, kot je razvidno iz zapisnika številka 2253-8/2012/10 z dne 30. 3. 2012 vrnjen v Republiko Hrvaško.

¹⁵ MNZ je v tej zvezi sporočilo, da je bila pregledana vsa predmetna dokumentacija in pri tem ugotovljeno sledeče: iz depešnega obvestila, ki je bilo 20. 3. 2012 ob 4.24 v skladu s Pravili o obveščanju in poročanju v Policiji po elektronski pošti posredovano na Operativno komunikacijski center Policijske uprave Koper, je na prvi strani v rubriki 1. PODATKI O ILEGALNEM PREHODU DRŽAVNE MEJE, PRIJETJE IN VSTOP kot čas in kraj prijetja naveden datum 19. 3. 2012 ob 20:24 na glavni cesti 1. reda številka 7, med naseljema Tublje pri Hrpeljah in Hrpeljami; to naj bi bil tudi dejanski čas začetka postopka z navedenim tujcem, ki je ob prijetju izrazil zahtevo za mednarodno zaščito; na isti strani dokumenta je pod rubriko VSTOP - datum in ura prehoda, naveden datum 19. 3. 2012 okrog 15:30 ter prehodno mesto, ki je bilo na mejni sekciji H-IV/I, približno 500 metrov levo od mejnega prehoda Starod (gledano iz smeri R Hrvaške proti Sloveniji); to naj bi bil dejansko tudi čas in kraj prekrška, ki je zaveden v plačilnem nalogu številka 0000101370610. MNZ je nadaljevalo, da tujec nikakor ni mogel prestopiti državne meje 19. 3. 2012 ob 20:24, saj je iz pregledane dokumentacije razvidno, da je 19. 3. 2012 ob 20:24 čas, ko je bila oseba prijeta, ne pa čas storitve prekrška (čas prekrška je hkrati tudi čas vstopa tujca na ozemlje R Slovenije, kar je razvidno iz registracijskega lista, kjer je naveden datum, način in kraj vstopa v R Slovenijo); čas prekrška je torej bistveno prej kot čas prijetja saj je bilo potrebno upoštevati pot, ki jo je tujec prehodil od Mejnega prehoda Starod (območje Policijske postaje Ilirska Bistrica), do mesta prijetja (območje PP). Slednje je tudi upoštevano pri izvedbi prekrškovnega postopka (čas in kraj storitve prekrška v plačilnem nalogu, številka 0000101370610, na ime tujca). Ob 20.24 uri ob prijetju je bil v skladu z 2. odstavkom 42. člena priveden na policijsko postajo, kjer je bil z njim pričet postopek, saj je ob prijetju zaprosil za mednarodno zaščito. Ob 20.52 je bil obveščen prevajalec za pandžabi jezik, ki je nudil prevajanje. Na policijski postaji je bil za tujca izpolnjen registracijski list. Pri preverjanju osebe v FIO policijskih evidencah je bilo ugotovljeno, da ima tujec prepoved vstopa na Schengensko območje in da je bil dne 15. 9. 2011 obravnavan s strani Policijske postaje Ravne na Koroškem zaradi kršitve določil Zakona o tujcih, in sicer prvega odstavka 98. člena. MNZ je nadalje navedlo, da je iz zgoraj navedenega depešnega obvestila v rubriki Drugi ukrepi na tretji strani v četrti alineji razvidno, da je tujec ob 23.40 uri podal odstop od namena podati prošnjo za mednarodno zaščito; v tem primeru je vodstvo PP ugotovilo, kar potrjuje tudi razpoložljiva dokumentacija in ugotovitve DPM, da je očitno šlo za napačen zapis policista (kopiranje zadeve), saj je v dvanajsti alineji istega dokumenta v pod rubriko drugi ukrepi zavedena povratna informacija dežurnega inšpektorja AD, ki je policistom naročil, da se tujca obravnava za nedovoljen vstop, ker mu je bila vloga za mednarodno zaščito v R Sloveniji že zavrnjena; torej, do preklica namena podati prošnjo za mednarodno zaščito s strani tujca dejansko ni prišlo, napačen je bil le zapis policista v četrti alineji na tretji strani pod rubriko drugi ukrepi, ko je navedel, da je tujec podal odstop od namena podati prošnjo za mednarodno zaščito. MNZ je še navedlo, da na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ) v povezavi s prvim odstavkom 57. člena istega zakona, lahko oseba, ki ji je bila pravnomočno zavrnjena prošnja za priznanje mednarodne zaščite, vloži ponovno prošnjo samo, če pri pristojnem organu vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka; četrti odstavek 57. člena ZMZ določa, da se tujca, ki izrazi namen za vložitev zahtevka za uvedbo ponovnega postopka, na podlagi sklepa policije, izdanega na podlagi določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v R Sloveniji, nastani pri organu, ki je pristojen za odstranitev iz države; v šestem odstavku 57. člena ZMZ v povezavi s 3. odstavkom istega člena istega zakona je določeno, da oseba, ki vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, postane prosilec za mednarodno zaščito z dnem vložitve popolne ponovne prošnje; ker je bila tujcu, državljanu Indije, z odločbo MNZ, ki je postala pravnomočna 28. 12. 2011, zavrnjena njegova prošnja za priznanje mednarodne zaščite, ki jo je podal 27. 9. 2011, je bil na podlagi 4. odstavka 57. člena ZMZ nastanjen v Centru za tujce CT. Tam je 20. 3. 2012 ob 11.00 uri tudi vložil zahtevek za uvedbo ponovnega postopka na zapisnik. Pristojni organ je s sklepom, ki je postal pravnomočen 5. 4. 2012, njegov zahtevek za uvedbo ponovnega postopka zavrgel, kar pomeni, da na podlagi 6. odstavka 57. člena ZMZ, ni postal prosilec; zato je bil tujec na podlagi 4. odstavka 57. člena ZMZ nastanjen v CT; policisti so odredili pridržanje do 48 ur na podlagi drugega odstavka 43. člena Zakona o policiji in izpeljali prekrškovni postopek zaradi kršitev določil 1. odstavka 145. člena Zakona o tujcih in ga do izročitve hrvaškim varnostnim organom nastanili v CT. MNZ je še sporočilo, da je iz spisa razvidno, da je tujec 20. 3. 2012 v CT ob 09.00 uri izrazil namen podati prošnjo; istočasno je bilo zaključeno pridržanje, prav tako pa preklicana najava izročitve tujim varnostnim organom, ki je bila predvidena za 20. 3. 2012; tujec je bil po zaključitvi postopkih s strani delavcev AD 30. 3. 2012, prevzet s strani policistov PP v CT in v nadaljevanju istega dne izročen hrvaškim varnostnim organom na mejnem prehodu Rupa.

takšnih postopkih.

izvajanja policijskih pridržanj.